

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:1124

av **Lars-Axel Nordell (KD)**

Inrättning av en språk- och tolkmyndighet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda inrättandet av en språk- och tolkmyndighet med samlat statligt ansvar för språktolkning och teckenspråkstolkning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Idag finns det i vårt land enligt kammarkollegiet 233 teckenspråkstolkar och 807 tolkar till utländska språk som är auktoriserade, totalt 1 040. Bland dem finns 241 rättstolkar och 166 tolkar med specialkunskap på det medicinska området.

Genom invandring räknar man med att det idag talas minst 150 olika språk i vårt land medan det finns licensierade tolkar till ett 35-tal språk.

Tillgången till tolkar för såväl teckenspråk som utländska språk varierar över landet och är i många fall en bristvara. För teckenspråkiga varierar möjligheten att få tillgång till s.k. vardagstolkning stort, beroende på att statsbidraget i huvudsak fördelas utifrån invånarantal och inte utifrån antalet brukare. Detta leder till orättvisor och bristsituationer på orter med många teckenspråkiga. Det tydligaste exemplet är Örebro där 25 procent av Sveriges döva bor medan invånarantalet i Örebro län utgör ca 3 procent av riket.

Motsvarande problematik finns när det gäller behovet av språktolkning, dvs. tolkning mellan svenska och utländska språk. Enligt Domstolsverket förekommer det att rättegångar måste ställas in eller göras om på grund av bristande tillgång till kvalificerade tolkar. Inom socialtjänst, skola och sjukvård är det dessutom inte ovanligt att barn får fungera som språktolkar för sina föräldrar, något som forskare anser är problematiskt på flera sätt och för alla parter.

Svårigheterna med att regionalt möta behoven av såväl kvalificerad språktolkning som teckenspråkstolkning leder till slutsatsen att staten bör ta ansvar för en samordnad

funktion. Utredningen En samlad tolktjänst (SOU 2011:83) föreslog att resurserna för teckenspråkstjänster borde samlas och samordnas till en huvudman.

Eftersom det finns behov av att samordna och effektivisera både språktolkning och teckenspråkstolkning skulle staten kunna ta ansvar för tillgången till kvalificerad tolktjänst, oavsett var i landet man bor. Förslaget underlättas av teknikutvecklingen, där bildtelefoner redan i dag medger möjligheter till tolkning även om tolken inte är geografiskt närvarande. Det är inte rimligt att hemort, hemspråk eller funktionsnedsättning avgör vilka förutsättningarna är för att få tillgång till tolktjänst.

Med staten som huvudman för samordningen och finansieringen av såväl teckenspråkstolkning som språktolkning finns större möjligheter att säkra tillgången till kvalificerad tolktjänst över hela landet.

Det samlade statliga ansvaret för tolkverksamheten skulle med fördel kunna ligga i en samlad statlig språk- och tolkmyndighet. En sådan myndighet bör utredas. Det kan då utredas om Språkrådet, som idag är en del av Institutet för språk och folkminnen, kan inordnas i myndigheten.

Lars-Axel Nordell (KD)